

מוגנות והמסתעף 12

זאב בעור כבש?

לראיין פוגע זה דבר לא פשוט. אולי עוד יותר לא פשוט הוא לפוגע להתראיין. במיוחד אם הריאיון הולך להתפרסם בשער בת רבים.

זה בדיוק מה שקרה לפני כחודש. הפוגע הסכים לחשיפה מלאה. תמונתו. שמו. ממש הכול. הוא פרש את כל פרשת חייו ומעשיו בפני המראיין. דיבר בצורה פתוחה אודות מה הוא עשה. איזו מוסד סגור שהה בו במשך כשנתיים כחלק מהסדר הטיעון... ממש הכול.

מטרת הריאיון הייתה די ברורה. לתת לציבור לראות ולשמוע שאין כזה דבר "אצלנו אין דברים כאלה" (כי למרות הידיעה השכלית עדיין קיימת הרבה הכחשה, על כל פנים רגשית). שיראו בצורה הכי ברורה שאפשר שכן - אנשים שנראים בדיוק כמוך וכמוני עושים את הדברים הגרועים האלה.

הריאיון התפרסם מאוד והתגובות היו מגוונות (בלשון המעטה). היו כאלה שטענו שהמראיין עשה שירות מאוד חשובה לציבור. שגרם להרבה יותר מודעות.

אבל גם היו כאלה שכעסו. מאוד.

הם ראו את הריאיון כסוג של במה שפוגע מיני הצליח לנצל כדי להעמיד את עצמו גם כקורבן וגם כגיבור הבא להציל את הציבור. בין היתר, הפוגע הזה דיבר אודות קשייו. קשייו בשנות ילדותו, בשנות הנעורים ואף על קשייו בחיי הנישואים. ובמיוחד, הוא דיבר אודות הקשיים שנערמו עליו בעקבות גילוי כפוגע. וזה שהוא שיתף את הדברים שהוא עשה, איך הוא הצליח לעשות אותם... בעצם, דברים שהציבור צריך לדעת כדי להיזהר ולשמור על הילדים יותר טוב, הרי בכך הוא הפך לגיבור. כמלמד של הציבור איך לשמור על הילדים.

על זה הרבה אנשים מאוד כעסו.

במידה גדולה, הם צודקים. אכן, היו כמה וכמה מאפיינים של הריאיון שהיו "נותנים טעם לפגם" ואף רעים בעליל.

מאידך, התגובה החד צדדית הזו טומנת בחובה סכנה של ממש.

למה? כי הכועסים האלה שידרו מסר מאוד ברור: "הפוגע הזה שהתראיין הוא כולו רע ואין לציבור ללמוד ממנו שום דבר. הוא יודע רק לנצל. הוא רצה גם להפוך את עצמו לקורבן, גם להטיל את אשמת מעשיו על קורבנותיו, וגם להעמיד את עצמו כגיבור. הוא רצה שכולם ירחמו עליו, שירגישו כלפיו אהדה והערכה."

בעצם, זאב בעור כבש.

וזו מסוכן.

זה לא כאילו שאין אנשים כאלה. בטח שיש. קוראים להם פסיכופתים. פסיכופת הינו אדם שלא איכפת לו מאף אחד אחר. יש לו מטרה אחת בחיים: לספק את רצונותיו של עצמו. אם הוא צריך לדרוך על אחרים או לפגוע בהם כדי להשיג את מבוקשו, כך יעשה. אדם כזה ייתכן וניתן להגדיר אותו ככולו רע. זאב בעור כבש (אם הוא נוקט בשיטה הזו של להתחפש ככבש, כי יש גם כאלה שהם זאב בעור זאב).

אבל, למעט אנשים שפוגעים גם במבוגרים וגם בילדים, [המחקרים](#) מצביעים על כך שרוב עברייני המין אינם מוגדרים כפסיכופתים.

בתחילת דרכי בתחום הזה, עבדתי למשך כחצי שנה במרכז טיפולי אחד המתמקד בפגיעות מיניות בילדים. אחד מן הפרויקטים שלי שם היה לעבור על מדגם של מקרים ולקטלג את הנתונים. הגעתי לתיק אחד שהיה עתיר נתונים בצורה יוצאת דופן. הייתה שם חוברת עבודה טיפולית שהמטפלת עזרה למטופלת לייצר במשך שנתיים של טיפולים.

לקרוא את החוברת זה היה לקרוע את הלב.

זה היה אחד מן המקרים הקשים ביותר. למשך תקופה ארוכה, אבא פגע בבתו. בדף הראשון של חוברת העבודה רואים שהילדה כתבה תיאורים מאוד יפים על אביה. אבא שמשחק עם הילדים. עוזר להם בשיעורי הבית. לעיתים קרובות אף מבשל להם ארוחות טעימות... בקיצור, אבא טוב להפליא! היו באותו עמוד לא רק מילים אלא גם הרבה צבעים. ורוד. צהוב... צבעים יפים ונעימים.

הופכים את הדף ופתאום רואים מציאות אחרת לגמרי. עולם שחור. אבא מפחיד. אבא מבלבל. אבא מכאיב... הלב פשוט מתנפץ לרסיסים לקרוא את הדברים. מתוך המילים והצבעים רואים את הבור האינסופי של כאב וטראומה של הילדה המסכנה...

דבר אחד היה ברור למדי. לא היה מדובר בזאב בעור של כבש, אלא אדם שהוא היה כבש אמיתי אלא שגם היה קיים בו זאב נורא. הוא באמת היה אבא טוב. אבא טוב עם בעיה גדולה. בעיה רצינית. בעיה נוראית. בעיה מפלצתית. הייתה גרה בתוכו חית טרף מחרידה. ככל הנראה, במקום לפנות לעזרה הוא ניסה להתמודד לבד, ונכשל. בצורה איומה ביותר.

שיהיה ברור, גם אדם שהוא בעצם טוב יכול לרכוש לעצמו שם "רשע" אם הוא יעשה מדי הרבה עבירות או מעשים שהם עבירות חמורות ביותר ולא יעשה תשובה (ושיהיה ברור גם – במעשים גרועים כעין אלה, האלף-בית של תשובה הוא תיקון המעוות כלפי הקורבן, כמו שכתבנו בארוכה בניזולטר קודם). אין שום ספק בכך, ולא על הפן הזה אנו מדברים כאן.

מה שאנו מדברים כאן ומנסים להדגיש בכל לשון של הדגשה היא המציאות שגם אדם שהוא בעצם טוב ועושה דברים טובים – אולי אפילו הרבה מאוד דברים טובים – ביכולתו לעשות גם מעשים רעים. אפילו מעשים נוראיים. כמו שאמרו בעלי המחשבה, "אור וחושך משמשים בערבוביא". גם לאדם הטוב ביותר יש יצר הרע ויש כוח הבחירה. ורק יודע התעלמות יכול להעיד על כל אחד ואחד איזה יצר הרע חי בתוכו...

לא להכיר בכך אינו רק ענין של חסרון בעומק המחשבה או בהירות ההשקפה. זה גם מסוכן. מאוד. כי אם ננסה להחזיק נואשות בציפורניים באשליה שרק אדם שהוא בעצם זאב בעור כבש מסוגל לעשות דברים כאלה, אז לעולם לא נדע להיזהר ולשמור נכון על הילדים. כי הרי כל אחד משוכנע שהאנשים שהוא מכיר (על כל רמותיהם) האם אנשים טובים, אמינים וצדיקים.

נו, אז מה קורה כשרואים דברים שאמורים להעלות חשש או חשד? פשוט מאוד. מדחיקים ומכחישים.

אם במודע אם בלא מודע, האדם חושב, "הוא?!! ממש לא!!! יש לך את הבנאדם הלא נכון!!!!!"

וזה מאוד מסוכן. כי העובדה המצערת היא שברוב המקרים זה כן מציאות של "אור וחושך משמשים בערבוביא". אם לא נשלים עם מציאות זו שהעולם שאנו גרים בה – עד שיבוא היום שהקב"ה ברוב רחמיו יזרוק עלינו מים ויערה עלינו רוח טהרה ממרום – הוא מורכב מאוד ולא הכול שחור ולבן, לעולם לא נוכל לקיים את הצו לעמוד על המשמר ולבער את הרע מקרבנו.

רק מאותו רגע שאנו נכיר בכך ונפנים שהרע קיים גם בקרבנו – כן, בקרבנו עם שהוא בעצם קדוש טוב וטהור – או אז בסייעתא דשמיא נוכל לאתרו ולבערו.